Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

16.11.2017

Kuultava:	Suomen tuulivoimayhdistys ry
Asiantuntija:	Anni Mikkonen
Kuuleminen:	17.11.2017 klo 9.45
Aihe:	Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain ja tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain 6 §:n muuttamisesta
Viitteenne:	HE 175/2017 vp

Suomen Tuulivoimayhdistys ry (STY) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi uusiutuvan sähkön tuotantotukea koskevan lain muuttamisesta (jatkossa ”hallituksen esitys”).

Uusiutuvan sähköntuotannon lisärakentaminen on välttämätöntä Suomen 2030 asettamien uusiutuvan energian tavoitteiden ja Pariisin ilmastosopimuksen sitoumusten saavuttamiseksi. Kilpailutuksen käynnistäminen mahdollisimman pian on siten välttämätöntä.

Käsittelyssä oleva ***hallituksen esitys on valmisteltu huolella ja voidaan perustellusti olettaa, että esityksen mukainen kilpailutus saadaan toimimaan Suomessa hyvin***. Hallituksen esityksen kiinteän ja liukuvan preemion yhdistävä malli kontrolloi valtiolle syntyviä kustannuksia, mutta myös antaa tuottajalle kiinteää preemiota paremman varmuuden hankkeen saamasta tuotosta. Tämä laskee investointikustannuksia ja siten myös hankkeen tuotantokustannuksia. ***Alhaisemmat tuotantokustannukset tarkoittavat matalampia tarjouksia tarvittavasta preemiosta ja siten myös matalampia kustannuksia valtiolle***.

STY kannattaa esityksen mukaista teknologianeutraalia kilpailutusta. Sen avulla saadaan rakennettua uusiutuvaa sähköntuotantoa kustannustehokkaasti niin, että vain kaikkein edullisimmat tukea tarvitsevat teknologiat ja hankkeet rakennetaan. Nyt esitetyllä järjestelmällä on hyvä testata, kuinka tuotantotuen kilpailutus toimii Suomessa. ***Samalla nähdään mikä on eri uusiutuvan sähkön tuotantotapojen kustannustaso Suomessa***. Pöyryn kesällä 2017 esittämän arvion mukaan noin puolet nyt tavoitellusta 2 terawattitunnin (TWh) tuotannosta menisi CHP:lle, puolet maatuulivoimalle.

Tuulivoimarakentaminen ei rajoita alueen käyttämistä maa- ja metsätalouskäyttöön, mutta rakentamista voimaloiden välittömään läheisyyteen se rajoittaa. Tästä syystä STY on jo vuosia

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Kauppakatu 19A9
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

suositellut tuulivoimaloiden omistajille, että he maksaisivat varsinaisen voimalapaikan vuokran lisäksi alueen käyttörajoituksesta kompensaatiota niille maanomistajille, joiden maita on noin 500 – 600 metrin etäisyydellä voimalasta. ***Maanvuokrakorvausten suuruus vaihtelee sopimuksen tekoajan ja alueen olosuhteiden mukaan, mutta pääsääntöisesti se on huomattava lisätulo maanomistajalle***. Suomessa oli vuoden 2016 lopussa 550 tuulivoimalaa. STY:n arvion mukaan vuoden 2017 lopussa Suomessa on noin 750 tuulivoimalaa. Lisäksi tuulivoimahankkeita on huomattava määrä suunnittelun eri asteilla – nämä suunnitelmat koskettavat huomattavan paljon suurempaa maanomistajajoukkoa, kuin jo maksettavat maanvuokrat. Lisäksi ***tuulivoima tuo pieniin maaseutukuntiin huomattavia kiinteistöverotuloja***. Esimerkiksi Iin kunnanjohtaja arvioi, että vuonna 2018 Ii tulee saamaan noin 1,5 miljoonaa euroa Iin kunnassa voimassaolevalla voimalaitoksen kiinteistöveroprosentilla (2,1%, haastattelu Forum24-lehdessä 9.11.2017).

STY:llä ei ole kommentoitavaa tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain muuttamisesta. Sen sijaan uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamiseen on esitetty alla muutama huomio. Toivomme valiokunnan kiinnittävän huomioita seuraaviin asioihin:

1. **Kilpailutusten aikataulu ja kierrosten määrä**
   Hallituksen esityksen mukaan kilpailutuskierroksia aiotaan järjestää kaksi, yksi syksyllä 2018 ja toinen kierros vuonna 2019. Suunnitelma on hyvä ja kannatettava. Kilpailutettavaa vuosituotantoa ei ole mielekästä jakaa liian pieniin kokonaisuuksiin, jolloin hankekokokin jäisi pieneksi. ***STY pitää myös erittäin tärkeänä, että ensimmäinen kilpailutuskierros järjestetään viimeistään syksyllä 2018***. Tuulivoimarakentamiseen on tulossa nyt yli vuoden tauko syöttötariffijärjestelmän sulkeuduttua, sillä vaikka tuulivoiman tuotantokustannukset ovat laskeneet voimakkaasti, ei tuotanto ole taloudellisesti kannattavaa sähkön markkinahinnalla. Jo vuoden tauko on ongelmallinen rakentamiseen, kuljetukseen ja projektihallintaan keskittyneelle alihankintaketjulle. On tärkeää, että tuulivoimarakentamiseen ei tule tästä yhtään pidempää taukoa.

   32 §:n mukaan Energiavirasto voi hyväksyä järjestelmään tarjouskilpailun perusteella enintään kilpailutettavan vuosituotannon määrän verran voimalaitoksia. On varsin todennäköistä, ettei parhaiden tarjousten vuosituotannon määrä vastaa täsmällisesti kilpailutettavaa vuosituotannon määrää. Tällöin viimeisin hyväksyttävissä oleva tarjous ei mahdu kokonaan kilpailutettavaan vuosituotantoon. Koska tähän tietoon kilpailutuskierroksia ja jaettavaa vuosituotantoa on vain rajoitettu määrä, on erittäin

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Kauppakatu 19A9
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

valitettavaa, mikäli tuotantoa jää jakamatta siksi, ettei viimeinen hanke mahdu kokonaan tuen piiriin. ***Energiavirasto tulee velvoittaa kysymään viimeiseltä hyväksyttävissä olevalta hankkeelta, pystyykö toimija toteuttamaan hankkeen tarjouksessaan esittämällä hinnalla tarjottua kokonaisuutta pienempänä, niin että hanke mahtuisi tuotantotavoitteen piiriin***. Vastausaikaa toimijalle tulee antaa 2 kuukautta.

Lisäksi ensimmäisellä kierroksella jakamatta jäänyt vuosituotanto tulee kilpailuttaa toisella kilpailutuskierroksella. Työ- ja elinkeinoministeriön sekä Energiaviraston tulee myös velvoittaa järjestämään kolmas kilpailutuskierros, mikäli 20 % kilpailutettavasta vuosituotannosta jää jakamatta toisella kilpailutuskierroksella.

2. **Hyväksymispäätöksen raukeaminen, mikäli rakentamistavoitetta ei ole saavutettu**

Laissa tulee olla asetettu kilpailutuksen osallistumiselle selkeät vaatimukset, samoin kun selkeä aikataulu, jonka mukaan hankkeen tulee olla valmis. ***Kilpailutuksen selkeillä ja riittävillä osallistumisvaatimuksilla varmistetaan, että voittaneet hankkeet todella rakennetaan***.

Hankkeen valmistumisvaatimuksia on lievennetty lausunnoilla olleesta luonnoksesta siten, että vaikka voimala ei olisi edes osin sähköntuotannossa kolmessa vuodessa, oikeus tukeen ei raukea. Kolmen vuoden määräajan ylittäminen johtaa rakentamisvakuuden menettämiseen sekä todennäköisesti alituotantokorvauksiin, koska on erittäin epätodennäköistä, ettei voimala saavuta tuotantotavoitetta, ellei se ole kokonaisuudessaan sähköntuotannossa tuen alkaessa. Liian löysä valmiusvaatimus voi johtaa spekulaatioon tulevan teknologian kustannuksista, siirtää hankkeiden rakentamisen käynnistämistä ja heikentää voittaneiden hankkeiden valmistumistodennäköisyyttä.

STY:n mielestä olisi siten perusteltua pitää hallituksen esityksessä lausuntoluonnoksen mukaiset sanktiot voimassa sekä kolmen että viiden vuoden kohdalla silloin, kun viivästys johtuu sähkön tuottajasta. STY esittää, että lakiin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin tehdään seuraavat muutokset:

- Yksityiskohtaiset perustelut 37 §, sivu 47, ylin kappale: Hyväksymispäätös raukeaisi myös, jos sähkön tuottajasta johtuvasta syystä voimalaitosta ei ole 33 §:n 1 momentin 3 kohdan **a tai** b alakohdan mukaisesti liitetty sähköverkkoon siten, että se tuottaa sähköä verkkoon.

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Kauppakatu 19A9
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

- Yksityiskohtaiset perustelut 37 §, sivu 47, toiseksi ylin kappale: ”Preemiojärjestelmään hyväksymistä koskeva päätös ei kuitenkaan raukeaisi 37 § 1 momentin mukaan, jos 33 §:n 1 momentin 3 kohdan ***a tai*** b alakohdassa säädetyn velvollisuuden noudattamatta jättämiseen on sähkön tuottajasta johtumaton syy, esimerkiksi verkkoliitynnän valmistuminen sähköverkonhaltijan kanssa sovittua aikataulua myöhemmin tai se, että voimalaitostoimittaja ei noudata sovittua aikataulua.”
- Lakiteksti 37 §: ”Preemiojärjestelmään hyväksymistä koskeva päätös raukeaa, jos sähkön tuottaja ei annan rakentamisvakuutta 33 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti tai rakenna voimalaitosta 33 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti taikka sähkön tuottajasta johtuvasta syystä voimalaitosta ei ole 33 §:n 1 momentin 3 kohdan **a tai** b alakohdan mukaisesti liitetty sähköverkkoon siten, että se tuottaa sähköä verkkoon.”

3. Tariffin alkaminen

Tariffin alkua voi päivittää hakemuksen jättämisen jälkeen, mutta päivityksen voi tehdä ainoastaan siihen asti, kunnes Energiavirasto on tehnyt päätöksen voimalaitoksen hyväksymisestä preemiojärjestelmään (s. 36). Voimalaitostoimitusten aikataulu on mahdollista varmistaa lopullisesti vasta sitten, kun varmuus tuesta on saatu Energiaviraston päätöksellä ja voimalat voidaan tilata. Mikäli tariffin alkua ei voi päivittää myöhemmin kuin hallituksen esitykseen nyt säädetty aikataulu, tulisivat tuottajat todennäköisesti määrittämään tukijakson alun mahdollisimman pitkälle, eli kolmen vuoden päähän kilpailutuksesta. Tämä aiheuttaisi rakentamiseen viivästyksiä, jotka aiheuttaisivat alihankintaketjulle kohtuuttomia haasteita. Työllisyystilanteen vuoksi on tärkeää, että hankkeiden rakentaminen käynnistyy mahdollisimman nopeasti kilpailutuksen tulosten ratkettua. Hallituksen esitystä tulee muuttaa siten, että ***ensimmäinen tukijakso tulee määrittää viimeistään vuosi ennen kuin tuottaja haluaa tuen alkavan***, kunhan ensimmäinen tukijakso on viimeistään kolmen vuoden kuluessa hyväksymispäätöksen saamisesta.

Kunnioittavasti,

Anni Mikkonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Tuulivoimayhdistys